

Romance pro křídlovku, Severomoravské divadlo Šumperk: Vladimír T. Gottwald (Viktor), Anna Bazgerová (Matka Teriny)

Divadelní glosář

Trojí navštívení Moravy

Ivo Toufar

Romance pro křídlovku Františka Hrubína se dočkala třetího jevištního zpracování. Po Ivo Krobotovi v pražském Národním divadle a Radovanu Lipusovi v Národním divadle moravskoslezském Ostrava se do jedné z nejkrásnějších lyricko-epických skladeb českého básnictví pustil v Severomoravském divadle Šumperk režisér Jaromír Janeček.

Nejenom s ohledem na místo působení je šumperská inscenace doslovnější a v obrazech, včetně scény a kostýmů Kristiny Novotné, realističtější. Maringotky a koločová atmosféra jsou tady jednoznačně pouťové a poněkud zahlušují básníkovu ideu překvapivého setkání s první láskou, a zároveň se smrtí.

Z par vystupující stíny mladického věku, který je nad chlapecké síly, ožívuje nositel Hrubínova básnického hlasu, Autor, jehož náročný part odvádí Petr Král ne vždy zcela jistě. Snad jsou představitelé Vojty (Jakub Stránský), na kterého přejmenovali inscenátoři básníkovu Františka, a Teriny (Markéta Heidenreichová) herecky příliš nezkušené, ale jejich vzplanutí i hořký konec působí v jejich podání poněkud chladně, bez vnitřního prožitku.

Zato plně absolutorium patří Vladimíru T. Gottwaldovi v roli Viktora, hrubého, neotesaného, násilnického, a přesto časem uplynulším od smrti Teriny po letech při setkání s Autorem smířlivého, posmutněle chlapáckého. Jímavého Dědečka odvedl na jevišti Stanislav Waniek, do kategorie solidnosti patří pak výkon Lucie Štorkové v roli zemité Tonky...

Národní divadlo Brno zkouší čarami a kouzly přivolat úspěch. Péči dramaturga Miroslava Plešáka se tak na scéně Mahe-

nova divadla objevil předloňský úspěšný titul pražského Divadla Komedie – Obrázkáři Per Olova Enquista. Autor se tehdy české premiéry osobně zúčastnil.

Obrázkáře provází povzbudivá legenda, že jejich uvedení na scénu stockholmského divadla v roce 1998 má na svědomí Ingmar Bergman, který se tak znovu aspoň v dramatické podobě setkal se svým starým přítelem, filmovým režisérem Victorem Sjöströmem, autorem legendárního filmu němě éry švédské kinematografie Vozka smrti (1921). Bergman Sjöströma později obsadil

kové v roli nositelky Nobelovy ceny za literaturu Selmy Lagerlöfové. vyprovokované pudově jednajícím filmovou hvězdičkou Torou Tejou (Antonie Talacková) k nebývalé důkladné, extrovertní introspekci. Mužským postavám režisér ubral na významu, možná je ale brzdili i jejich představitelé Jan Grygar (Victor Sjöström) a Václav Vašák (kameraman Julius Jaenzon).

Druhou částí Společné plavby všech ostravských divadel je po lednovém Zlatém rounu všech souborů ND moravskoslezského Médeia, Iásón a jejich děti v Komorní scéně Aréna. Podle textů Euripida, Grillparzera a encyklopedických pramenů vypracoval scénář Pavel Cisořský, truchlivý konec lásky vůdce bájných Argonautů a dcery kolchidského krále Aiéta posvětil na cestu výrazným hudebním partem čerpajícím z řecké inspirace Vladislav Georgiev.

V Aréně je vždy obdivuhodné, jak na minimalizovaném prostoru opravdu komorní scény dokáží inscenátoři rozevlát a rozběsnit velká dramata o věčném střetu charakterů, o zmarňování osudů. Nejinak tomu bylo také s velkou antickou látkou o Médeji a Iásónovi, které společná hrdinská zkušenost nepřivedla k slávě, nýbrž k úpadku, zradě a sebeztracení. Jejich osobní krize a rozpad krásné lásky se s jemným akcentováním významů staly zobecněním podobných konců sahajících až k našim dnům.

Herecky inscenaci vévodí Lucie Finková (Médeia), důstojná, i v ponížení a zoufalství nezlomná. Výraznou bohyní, čarodějnici je Renáta Klemensová, Iásónovou novou nevěstou pak Gabriela Wilčková. Z mužských protagonistů plně uspokojil jen Dušan Škubal v roli Kreonta. Dalšími částmi Společné plavby budou Orfeus a Euridika v Divadle P. Bezruče a Herkules v Divadle loutek.

Severomoravské divadlo Šumperk
František Hrubín: *Romance pro křídlovku*

Národní divadlo Brno
Per Olov Enquist: *Obrázkáři*

Komorní scéna Aréna Ostrava
Euripides, Grillparzer aj.: *Médeia, Iásón a jejich děti*

do role starce v neméně proslulých Lesních jahodách (1957).

I když režisér Lubomír Vajdička intelektuálně konverzační Enquistovo drama v Brně režijně poněkud přexponoval směrem od přirozenosti názorových střetů k expresi, a na druhé straně zbytečně zpomaloval děj promítáním sekvencí z Vozky smrti, jsou Obrázkáři, jejichž čtyři postavy jsou skutečnými osobnostmi 20. let, inscenací zajímavou. Jistě také zásluhou Jany Hlaváč-

Administrace Moravy 30. 3. 2009, s. 8

Lucie Finková vytváří skvělou hereckou kreaci v představení v Aréně

Médeia, Iásón a jejich děti

LADISLAV KNÍŽÁTKO

OSTRAVA. Ostravský projekt „Zlaté rouno – společná plavba“, kterým zdejší divadelní soubory připomínají antické základy naší současné evropské kultury, pokračuje.

Po Národním divadle moravskoslezském převzal štafetu soubor komorní scény Aréna. Její umělecký šéf a režisér Pavel Císovský obdržel velmi nesnadný úkol: pojednat historii tragické ženské postavy Hekaty Kněžky Médeie. Tento příběh má tři tisíce let starý „horor“, v průběhu staletí zpracovaný tolika autory, mezi kterými nechyběla ani taková jména jako Euripides, Seneca, Ovidius nebo Grillparzer, je v obecném povědomí stále uchovávan jako jeden z tradičně nejznámějších bájných příběhů. Dcera kolchidského krále Aíeta se po přistání Argonautů zamilovala

RECENZE

do vůdce výpravy Iásóna. Ten jí přísahal věčnou věrnost a ona mu svým čarodějným přispěním napomohla splnit původně těžko řešitelný úkol – získání zlatého rouna. Odjela s ním zpět do Řecka, kde mu porodila dva syny. Když jí vládyčtivý Iásón později zradně opustil pro vypočítavý snátek s mladou dcerou mocného

Lucie Finková a Marek Císovský v inscenaci Médeia, Iásón a jejich děti

Foto: F. Řezníček

korintského vládce Kreóna Glaukou, zrazená Médeia se krutě a nelitostně pomstila. Všeobecně známé tragédii dává Pavel Císovský ve své inscenaci silný aktualizační akcent, když dramatický tvar pojednává v přehledně sdělované formě v muzikálového libreta. Zachovává předpokládanou míru pietního přístupu k tématu, i když markantnímu zjednodušení se pochopitelně vyhnout nemohl. V maximální míře využívá scénicky efektní sdělných prostředků k posílení

divácky působivého zážitku. Nápadité a s rituálními podtexty rozehrává hrací prostor, pojednaný scénografem Tomášem Volkmerem v podobě písčité pláže. Režijní záměr je působivě umocňován rovněž pohybovou spoluprací Lenky Dřímálové, stylovými Volkmerovými kostýmy a zejména pak mimořádně sugestivním hudebním doprovodem, jehož autorem je Vladislav Georgiev.

To vše jsou ovšem postupy, z jejichž vnější efektivity

více vystupuje lživost základního pojetí. Z něho pak odvozuje i rozsáhlé herecké výkony. K těm nejlepším patří kreace Lucie Finkové v útluní roli Médie. Herečka zde dokázala skloubit požadavek specifické žánrové stylizace s podmanivostí silného vnitřního prožitku do pozoruhodně vystavěné kreace. Po vcelku vydatném představení si lze jen přát, aby ostravské „společné plavbě divadelních souborů“ vád do plachet stále tak příznivý vář.

Společná plavba staletími pokračuje už zítra v Komorní scéně Aréna

Médeia, Jásón a jejich děti

BŘETISLAV UHLÁŘ

OSTRAVA. Už zítra se v ostravské Komorní scéně Aréna uskuteční další premiéra – v rámci „společné plavby zdejších divadelních scén poznamenaných antikou“, nazvaná – Médeia, Jásón a jejich děti...

„Přijali jsme výzvu podílet se na tomto pozoruhodném experimentu. Od prvopočátku jsme asi neuvažovali o ‚divadelním jazyku specificky antickém‘. Neboť láska, zrada, nenávisť, žárlivost – jsou témata určitě věčná, s nimiž se setkáváme každodenně, aniž nás musí doprovázet velkolepá antická kulisa,“ řekl včera deníku Svoboda autor úpravy a režisér představení Pavel Cisořský.

„Můžeme si klidně představit, že Médeia je ženou, žijící v kterémkoliv paneláku, rodinném domku, či přímo na ulici, ve dvorku, ale musíme mluvit poněkud jiným jazykem, než jakým hovořil pan Euripides. Čili musíme i trochu rezignovat na deklamaci veršů i velkých gest a hovořit na jevišti poněkud jiným jazykem a pokusit se vyprávět onen příběh ‚obyčejně,“ podotýká Pavel Cisořský.

Podle jeho slov nejde vše zcela hladce. Jsou někdy

Režisér Pavel Cisořský

Foto: František Rezníček

problémy na zkouškách, ale už jsme si zvykli, že stres nás provází v každodenní práci, ale rád se s tímto projektem v „Aréně“ vypořádají.

Slovům Pavla Cisořského věřím, zvláště když vím, že

scénickou hudbu zkomponoval Vladislav Georgiev, scénou a kostýmy výtvarně zpracoval Tomáš Volkmer a pohybová spolupráce je dílem Lenky Dřímálové.

V hlavních rolích se před-

staví Lucie Finková, Renáta Klemensová, Gabriela Wilčková, Lea Dokupilová, Marek Cisořský, Dušan Škubal a Karel Růžička.

Premiéra začíná zítra v „Aréně“ v 18.30 hod.